

***Harpalus signaticornis* (Duftschmid), en ny jordlöparart för Estland (Coleoptera, Carabidae)**

Olof Biström

Biström, O. 2004: *Harpalus signaticornis* (Duftschmid), en ny jordlöparart för Estland (Coleoptera, Carabidae). [*Harpalus signaticornis* (Duftschmid), a new carabid species from Estonia (Coleoptera, Carabidae)]. — Sahlbergia 9:129-130. Helsinki, Finland, ISSN 1237-3273.

The carabid species *Harpalus* (*Semiophonus*) *signaticornis* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera, Carabidae) is reported for the first time from Estonia. One specimen was collected in June 2003 under wrack on a dune beach on the island of Hiiumaa.

Olof Biström, Zoological museum, POBox 17, FIN-00014 University of Helsinki, Finland; olof.bistrom@helsinki.fi.

Entomologiska Föreningen i Helsingfors arrangerade i juni 2003 en kortare exkursion till Dagö i Estland i samarbete med den estniska kollegan Dr. Kaupo Ellberg från Universitetet i Dorpat. Under exkursionen hade deltagarna möjligheten att besöka flera entomologiskt sett intressanta lokaler och därvid erbjöds goda möjligheter att insamla material. Det är meningen att det insamlade materialet skall bestämmas och resultaten offentliggöras som delar av ett projekt lanserat av dr. Ellberg och som syftar till en inventering av insektfaunan på de stora öarna i Östersjön.

Den 17 juni besöktes sålunda en långsträckt, öppen strand (Kauste rand, Kõrgessaare kommun, NV Dagö) med en några tiotal meter bred steril dynsandsregion intill vattnet. Strandråg (*Elymus arenaria*) var här den dominerande växtarten. Längre upp på land förekom igenvuxna dyner täckta med buskar och ris samt lågvuxna tallar. På den öppna stranden fanns hopar av tång och bråte av varierande slag som flutit i land. Uppe på land under torkade tångruskor, i den region som vågsvallet i normala förhållanden sällan når, påträffades ett ymnigt insektliv. Speciellt talrikt förekom jordlöpare och kortvingar. Ett insamlat exemplar har visat sig tillhöra jordlöpararten *Harpalus* (*Semiophonus*) *signaticornis* (Duft-

schmid, 1812) som tidigare inte har påträffats i Estland.

H. signaticornis skiljer sig till sin morfologi markant från de övriga *Harpalus*-arterna och den kan behändigt artbestämmas med tillgänglig bestämningslitteratur, t.ex. Svensk Insektfauna, Die Käfer Mitteleuropas och Fauna Entomologica Scandinavica. Märk dock att halssköldens bas i det sistnämnda arbetet uppges vara okantad vilket inte överensstämmer med referensexemplar som finns i Zoologiska museets samling samt exemplaret från Dagö.

Av de baltiska länderna är det endast i Litauen som arten är känd från tidigare (Tamutis 1999). Från Kaliningradområdet (Ryska Federationen) finns ett gammalt fynd från kusten (Bercio & Folwaczny 1979). Arten har därtill påträffats i Danmark (Lolland-Falster-Mön, Bornholm) (Hansen 1996) och Sverige (Skåne) (Lundberg 1986), se även Silfverberg (1992). Baranowski & Gärdenfors (1974), som studerade en längre tid vinddriftens betydelse som transportör av insekter i södra Sverige, anser att alla skandinaviska fynd av *H. signaticornis* är ett resultat av vinddriftfenomenet. De i Skåne gjorda fynden skulle sålunda komma från sydost, t.ex. Polen eller eventuellt från mera avlägsna områden.

Fyndet på Dagö ligger i Östersjöregionen över 200 km norr om artens tidigare kända nordgräns. Förekomsten på Dagö kan förklaras åtminstone på tre sätt.

1. Insektfaunan i de baltiska länderna är fortfarande rätt bristfälligt undersökt. Det aktuella fyndet utgör helt enkelt ett ströfynd av en sällsynt art inom artens normala utbredningsområde.
2. Arten har expanderat norrut i slutet av 1900-talet.
3. Det aktuella fyndet är ett resultat av vinddrift av insekter från områden söder/sydost om Dagö.

Fyndlokalen talar för det sista alternativet.

Litteratur

- Baranowski, R. & Gärdenfors, U. 1974: Vinddrift av jordlöpare i sydöstra Skåne (Col., Carabidae). — *Entomologen* 3:35-52.
- Bercio, H. & Folwaczny, B. 1979: Verzeichnis der Käfer Preussens. — Verlag Parzeller & Co. Fulda, 368 p.
- Hansen, M. 1996: Katalog over Danmarks biller. — *Entomologiske meddelelser* 64:1-231.
- Lundberg, S. 1986: *Catalogus Coleopterorum Sueciae*. — Stockholm, 155 p.
- Silfverberg, H. 1992: *Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae*. — Helsinki, 94 p.
- Tamutis, V. 1999: Dirvas pavirsiaus entomofauna rapsu agrocenezė. — *Ekologija (Vilnius)* 1999(1):18-24.